

Yleisten asioiden neuvosto 21.2.2023; Neuvostoraportti

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 21.2.2023

Neuvosto aloitti maaliskuun Eurooppa-neuvoston (23.–24.3.) valmistelun keskustelemalla Eurooppa-neuvoston esitysluonnoksesta. Maaliskuun kokouksessa käsitellään Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan sekä EU:n tukea Ukrainalle. Eurooppa-neuvosto jatkaa myös keskustelua kilpailukyystä, sisämarkkinoista ja taloudesta. Lisäksi Eurooppa-neuvosto tarkastelee edistymistä energiakriisiin vastaamiseksi toteutettavissa EU:n toimissa ja saa katsauksen muuttoliikepäätelmien toimeenpanosta. Tilanteen mukaan Eurooppa-neuvosto voi käsitellä myös ulkopolittisia kysymyksiä.

Keskustelussa painotettiin EU:n vahvaa tukea Ukrainalle sekä tarvetta kiristää pakotteita ja estää niiden kiertäminen. Kilpailukyky, sisämarkkinat ja talous -keskustelua ja sen huolellista valmistelua pidettiin tärkeänä. Tilannekatsausta energiatoimiin pidettiin tarpeellisena. On katsottava eteenpäin ja valmistauduttava jo seuraavaan talveen. Muuttoliikkeen osalta painotettiin tarvetta eri toimien konkreettiseen edistämiseen.

Muut asiat -asiakohdassa puheenjohtajavaltio tiedotti Turkin ja Syyrian maanjäristysten jälkeisistä avustustoimista, mukaan lukien Brysselissä 16.3. järjestettävä avunantajakonferenssi. Komissio esitteli 8.2. antamansa tiedonannon ja suosituksen yhteisistä pelastuspalvelualan tavoitteista katastrofivalmiuden parantamiseksi.

Kokouksen yhteydessä järjestetyllä epävirallisella lounaalla keskusteltiin strategisesta ennakointityöstä.

Eurooppaministeri Tytti Tuppurainen oli sairastumisen vuoksi estynyt osallistumaan kokoukseen, joten Suomea edusti kokouksessa pysyvä edustaja, suurlähettiläs Markku Keinänen.

A-kohtien hyväksyminen

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjojen 6451/23 ja 6450/23 mukaisesti.

Osana A-kohtia neuvosto muun muassa pyysi Euroopan parlamentin hyväksyntää päätöksille, jotka koskevat EU:n liittymistä nauttivan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevaan yleissopimukseen (Istanbulin yleissopimus).

Maaliskuun Eurooppa-neuvoston valmistelu: selityksin varustettu esitysluonnos

Puheenjohtaja esitteli 23.–24.3. järjestettävän Eurooppa-neuvoston kokouksen asialistan, jonka aiheita ovat Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja EU:n tuki Ukrainalle; kilpailukyky, sisämarkkinat ja talous; sekä energia. Puheenjohtaja viittasi valmisteilla olevaan 10. Venäjän vastaiseen pakotepakettiin ja korosti, että EU:n monialaista tukea Ukrainalle tulee jatkaa ja lisätä. EU:n kilpailukyvyn vahvistami-

sessä fokus on ollut lyhyemmän aikavälin toimissa, mutta myös pidemmän aikavälin toimia on suunniteltava. Keskustelua pohjustavat komission aloitteet kilpailukyvyn ja tuottavuuden tarkastelusta, myös sisämarkkinoiden 30-vuotisjuhlaan liittyen. Kauppapolitiikasta halutaan käydä strateginen keskustelu. Lisäksi esillä on talouden ohjausjärjestelmän tarkastelu sekä eurooppalainen ohjausjakso. Myös komission esitys kriittisistä raaka-aineista kontribuoi talouskeskusteluun. Energian osalta tarkoituksena on tarkastella eri toimien toimeenpanon tilannetta ja ensi talveen varautumista, mukaan lukien kaasun yhteishankinnat ja yhteisvarastointi. Tulossa on myös komission esitys sähkömarkkinamallin uudistamisesta. Muut asiat -asiakohdassa on määrä tarkastella helmikuun 2023 ylimääräisen Eurooppa-neuvoston muuttoliikepäätelmien täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto voi käsitellä myös ulkopoliittisia kysymyksiä.

Komissio (varapuheenjohtaja Šefčovič) viittasi kilpailukyvyn ja sisämarkkinoiden osalta 21.2. julkaistavaan tiedonantoon elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta. Jäsenvaltioiden odotetaan täydentävän elpymis- ja palautumissuunnitelmiaan REPowerEU-luvuilla. Komission sisämarkkinatiedonanto julkaistaan 8.3.2023. Lisäksi komissio julkaisee 14.3. kolme aloitetta (sähkömarkkinamallin uudistus, Net Zero -teollisuutta koskeva säädös sekä kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös). Muuttoliikkeen osalta on tarkoitus antaa Eurooppa-neuvostolle tilannekatsaus puheenjohtajavaltion kanssa. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan osalta komissio viittasi valmisteilla olevaan 10. pakotepakettiin sekä jäädytettyjen varojen käyttöä koskevan ad hoc -työryhmän toiminnan käynnistymiseen. Myös ammusten yhteishankintoihin liittyvän aloitteen edistämistä selvitetään.

Käydyssä keskustelussa jäsenvaltiot kommentoivat laajasti tulevan Eurooppa-neuvoston esityslistaluonnoksen aiheita. Esityslistalle annettiin tuki.

EU:n yhtenäisyyden merkitystä sekä vahvaa tukea ja solidaarisuutta Ukrainaa kohtaan korostettiin. Tarvetta viimeistellä 10. pakotepaketti pikaisesti ja estää pakotteiden kiertäminen painotettiin. Työtä jäädytettyjen varojen käyttämiseksi jälleenrakennukseen kiiteltiin.

Kilpailukyky, sisämarkkinat ja talous -keskustelua pidettiin tärkeänä. Tarvetta valmistella Eurooppa-neuvoston keskustelu huolellisesti korostettiin. Komission esitysten, mukaan lukien sisämarkkinatiedonanto, aikataulua pidettiin tässä mielessä haastavana. Moni korosti toimivien sisämarkkinoiden merkitystä EU:n kilpailukyvyllä. Esille nostettiin muun muassa palveluihin kohdistuvien esteiden vähentäminen sekä tasapuolisten toimintaedellytysten varmistaminen. Vihreän ja puhtaan sekä digitaalisen teknologian edistämistä keinona parantaa kilpailukykyä painotettiin. Valtiontukisääntöjen joustavoittamista pidettiin tärkeänä. Toisaalta korostettiin huolellista analyysia sekä muutosten väliaikaisuutta ja fokusointia. Tukikilpailua tulee välttää. Olemassa olevien EU-varojen joustavaa käyttöä kilpailukyvyn ja vihreän siirtymän tukemiseen pidettiin tärkeänä. Esille nostettiin myös Euroopan investointipankin ja yksityisen rahoituksen rooli sekä pääomamarkkinaunionin viimeistely.

Kauppapolitiikan merkitystä korostettiin. Moni piti hyvänä, että aiheesta on tarkoitus käydä strateginen keskustelu.

Talouden ohjausjärjestelmän uudistamista pidettiin tärkeänä. Toivottiin lisätietoja siitä, miten aihe on esillä maaliskuun Eurooppa-neuvostossa.

Energiakokonaisuuden tilannekatsausta ja valmistautumista ensi talveen pidettiin tarpeellisena. Energiaturvallisuuden takaamiseksi tulee katsoa eteenpäin, jotta vältetään häiriöitä. Myös menneen talven oppeja tulisi tarkastella varauduttaessa ensi talveen. Uusiutuvien ja vähähiilisten energiamuotojen kehittäminen merkitystä korostettiin. Esille nostettiin myös ajatuksia sähkömarkkinamallin uudistamisesta.

Tilannekatsausta muuttoliikepäätelmien toimeenpanosta pidettiin tervetulleena. On tärkeää edistää toimia konkreettisesti ja ripeästi.

Suomi korosti, että kilpailukyvyyn tehostamistoimien tulee pohjautua perusteelliseen analyysiin. Avoin kilpailu, toimivat sisämarkkinat ja nykyisten EU-varojen tehokas käyttö ovat EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvyyn perusta. Valtiontukisääntöjen tulee suojata tasapuolisia toimintaedellytyksiä. Mahdollisten sääntöjen muutosten tulee olla tarkasti kohdennettuja ja ajallisesti hyvin rajattuja. Pääkysymys ei ole, miten voimme tukea yrityksiämme paremmin, vaan miten taata, että EU on paras paikka tehdä bisnestä ja investoida. Sisämarkkinoista tulee ottaa täydet hyödyt irti, erityisesti palvelusektorilla. EU:n tulee olla tiennäyttävä uusissa innovatiivisissa teknologioissa, tutkimuksessa, koulutuksessa ja osaamisessa. Kunnianhimoinen kauppapolitiikka ja yhteistyö avainkumppaneiden kanssa ovat tärkeitä elementtejä EU:n kilpailukyvyyn vahvistamisessa ja kriittisten riippuvuuksien vähentämisessä. EU:n tulee pysyä avoimena kaupalle ja investoinneille, turvaten kuitenkin samalla omat intressinsä kohdatessaan epäoikeudenmukaisia kauppakäytäntöjä.

Muut asiat

- Turkin ja Syyrian maanjäristykset

Puheenjohtaja totesi maanjäristysten vaikutusten Turkissa ja Syyriassa olleen valtavia. EU:n jäsenvaltiot ovat osoittaneet solidaarisuutta. Komission koordinaatio on ollut keskeistä avun toimittamisessa. Puheenjohtaja on aktivoinut IPCR:n (poliittisen kriisitoiminnan integroidut järjestelyt) EU-avun koordinoimiseksi. Puheenjohtaja viittasi myös 16.3. Brysselissä yhdessä komission kanssa järjestettävään avunantajien konferenssiin.

Komissio totesi mobilisoineensa kaiken käytettävissä olevan avun, mukaan lukien 15 miljoonan euron edestä humanitaarista apua. EU:n pelastuspalvelumekanismi kautta on lähetetty merkittävää apua sekä Turkille että Syyrialle. Myös EU-tason varmuusvarastoja (rescEU) on hyödynnetty. Avustuskonferenssi 16.3. pyrkii mobilisoimaan kansainvälisen yhteisön lisärahoitusta lyhyen aikavälin tukeen ja jälleenrakennukseen. YK on tuottamassa arviota katastrofin jälkeisistä tarpeista.

- Yhteiset pelastuspalvelualan tavoitteet katastrofivalmiuden parantamiseksi

Komissio esitteli 8.2. antamansa tiedonannon ja suosituksen yhteisistä pelastuspalvelualan tavoitteista katastrofivalmiuden parantamiseksi. Tavoitteilla pyritään valmistamaan Euroopan maita paremmin luonnononnettomuuksiin, kuten maanjäristyksiin, tulviin ja metsäpaloihin. Euroopan katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta koskevat tavoitteet (Disaster Resilience Goals) ovat: 1) ennakointi – riskien arvioinnin, ennakkoinnin ja katastrofiriskien hallinnan suunnittelun parantaminen, 2) varautuminen – väestön riskitietoisuuden lisääminen ja riskeihin varautumisen tehostaminen, 3) varoittaminen – ennakkovaroittamisen tehostaminen, 4) avustustoimet – Unionin pelastuspalvelumekanismi avustusvalmiuksien parantaminen, 5) turvaaminen – pelastuspalvelujärjestelmän lujuuden varmistaminen. Komissio käynnistää näiden viiden tavoitteen täytäntöönpanon kutakin tavoitetta edistävällä lippulaivahankkeella.

Suomen edustajat

Pysyvä edustaja, suurlähettiläs Markku Keinänen / EUE

Asiakirjat
6449/23

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite